

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Bandi István

Születés helye, ideje

Marosvásárhely, 1973

Egyetem

2006 PPKE BTK történelem-szociológia (politológia)

Munkahely, beosztás

2017. április – Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára, Tudományos Főosztály, Tudományos és Közművelődési Kapcsolatok Osztálya, tudományos kutató
- 2017–2011 Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára, Tudományos Főosztály, Dokumentációs Osztály, dokumentátor
- 2011–2008 MTA Társadalomkutató Központ és MTA Kisebbségkutató Intézet munkatárs
- 2008-2006 Magyar Bencés Kongregáció megbízott kutatója
- 2005-2003 Verlag Dashöfer Könyvkiadó verifikátor

Nyelvismeret

Román – felsőfok

Szlovák – egyetemi alapvizsga

Angol, olasz, francia passzív

Kutatási terület

A második világháború utáni bencés rendtörténet.

A román szakszolgálatok XX. századi története. A romániai magyarság története második világháború végétől napjainkig.

Tudományos közéleti tevékenység, fontosabb megbízatások

Bencés Rendtörténelmi Bizottság tagja

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-Történelmi Tudományos Bizottság tagja

Tanácsadó testületek, kuratóriumok

Magyar Tudományos Akadémia Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet által gondozott Határon Túli Magyar Tudományosságért Ösztöndíjprogram programtitkára, 2008-2010

Apáczai Csere János Szakkollégium (határon túli magyarok érdekképviseleti és szakmai szervezete) alapító alelnöke, 1998-2000

Oktatási Minisztérium Márton Áron Kollégium Határon Túliak Ösztöndíj Bizottsága, 1997-1999

Kiállítások

– Az Academia Civică Alapítvány *Fekete Pünkösöd: Deportálás a Baraganba* című kiállításának megnyitása. 2013. október 11. MTA Jakobinus terem, Budapest.

– Az ÁBTL *Recsk, the Hungarian Gulag, 1950–1953* című kiállításának megnyitása. 2013. május 20. Academia Civică kiállítóterme, Bukarest.

Tudományos előadások

– Bandi István: *A lelkiismeret útja embert próbáló időkben. Esztergomi bencés tanárok sorsa az iskolák államosításától a kádári konszolidációig*, Bencések Magyarországon a pártállami diktatúra idején (II) című konferencián, Budapest-ÁBTL közös szervezésben, ÁBTL, 2017. március 24.

– Bandi István: *Zákó András hírszerző vezérőrnagy kalandos pályafutása*, Magyar Hadtudományi Társaság Hírszerzéstörténet Szakosztálya meghívására, Zrínyi Miklós laktanya, 2016. november 9.

– Bandi István: *A magyar katonai emigráció tevékenysége a budapesti kitelepítésekkel kapcsolatban az 1950-es évek elején*, Honukban otthontalanok című tudományos konferencia. ÁBTL, Budapest, 2016. május 26-27.

– Bandi István: *Román titkosszolgálati és mindennek hírszerzéstörténeti jelentősége Magyar Hadtudományi Társaság Hírszerzéstörténet Szakosztálya meghívásában*, ELTE ÁJK 2016. május 25.

– Bandi István, *Combinatii operative ale serviciilor secrete romanesti si maghiare indreptate impotriva Vaticanului (1955-1975)*. : „Comunismul Romanesc” címmel a Román Tudományos Akadémia és CNSAS közös rendezésében nemzetközi konferencia, Bukarest Nicolae Iorga RTA TIT, 2016. március 24-25.

– Bandi István: „Új élet kapui előtt áll a nemzet...” *Újrakezdések kora a bencés rend életében a II. világháború végétől az 1956. évi forradalomig*, Keresztény társadalmi mártírium 1944-1956, nemzetközi emlékkonferencia, Mika Sándor Egyesület-Eötvös Collegium Történet Műhelye, PIM, 2016. február 9.

– Bandi István: „*A remény árnyékában*” – *A magyarországi bencés rend oktatói és nevelői szerepe az 1945-től 1947-ig terjedő időszakban*. Bencések Magyarországon a pártállami diktatúra idején (I) című konferencia, ÁBTL – Magyar Bencés Kongregáció, 2016. február 18-19.

– Bandi István: *A román titkosszolgálatok magyarságképe 1925-től, különös tekintettel a második világháború kezdetétől a népi demokratikus berendezkedés 1948-as megszilárdulásáig.* „125 éve lépett be a polgári magyar állam belügyi tárcája a határőrizetbe” című konferencia, XVI magyar közbiztonság-történeti tudományos konferencia, SZBMRTT rendezésében, 2016. február 12.

– Bandi István: *Acțiunile de influențare ale spionajului maghiar asupra Bisericii Catolice din Ungaria de -a lungul anilor '60 și începutul anilor '70,* a romániai Kommunizmus Bűntényeit Vizsgáló és Román Emigráció Emlékezet Intézetének (IICCMER – Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Meria Exilului Românesc) szervezésében „A kommunizmus historiográfiájának értékelése és újraértékelése” című nemzetközi konferencián 2015. július 8-11.

– Bandi István: *Vass Alberik bencés szerzetes sorsa a hatvanas években Veszprém egyházmegyei szolgálatban,* Szerzetesrendek a veszprémi egyházmegyében címmel Veszprémi egyházmegye egyháztörténeti konferenciáján, 2014. augusztus 27-28.

– Bandi István: *A katolikus társadalom ellenállási kísérletei 1948-ban a kommunista hatalom átalakítási intézkedéseivel szemben,* Ateista pártállam – túlélő egyházak Közép-Kelet-Európában, Ellenállás, leszámolás, kompromisszumok 1945-1989 Szegedi nemzetközi egyháztörténeti konferencia, METEM, HEH, ÁBTL, Lénárd Ödön Alapítvány, 2014. szeptember 4-6.

– Bandi István: *Egyház és társadalom viszonyának koercitív változásai a második világháború végétől az ötvenes évek kezdetéig benedekrendi életképek tükrében,* Az egyház társadalma- társadalom egyháza. Egyház és társadalom Közép- és Kelet-Európában a 20. században, nagyváradi nemzetközi egyháztörténeti konferencia, 2014. november 6-8.

– Bandi István: *Încercarea de destructurare a Bisericii Romano Catolice - un pas în procesul comunizării Ungariei postbelice,* a „Sztalinizáció és desztalinizáció. Intézményi fejlődés és társadalmi hatás.” című nemzetközi konferencia a romániai Kommunizmus Bűntényeit Vizsgáló és Román Emigráció Emlékezet Intézetének (IICCMER – Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Meria Exilului Românesc) szervezésében, 2013. július 4-7.

– Bandi István: *A magyar hírszerzés kísérletei a katolikus egyház vezetőinek befolyásolására a '60-as '70-es évek fordulóján,* „Az egyház hatalma – a hatalom egyháza” című konferencián, amelyet a Posticum Kulturális és Ifjúsági Központban. Nagyváradon a Posticum Egyháztörténeti és Társadalomtudományi Intézet, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, a nagyváradi Szacsvey Akadémia és a szegedi METEM – Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége szervezett 2013. november 14-15.

– Bandi István: *„Gyermekek ellen nincs osztályharc”. Állambiztonsági eljárások az egyházi iskolák diákjai ellen 1950-1970 között.* „Állam és egyház kapcsolata Kelet-Közép-Európában 1945 és 1989 között: intézmények és módszerek, című konferencián, amelyet a Posticum

Kulturális és Ifjúsági Központban. Nagyváradon a Posticum Egyháztörténeti és Társadalomtudományi Intézet, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, a nagyváradi Szacs vay Akadémia és a szegedi METEM – Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége szervezett 2012 október 18-20.

– Bandi István: *Hétköznapiak a foncsorüveg mögött – Állambiztonsági eszközök hatása a bencés közösség mindennapjaira*, az „Örökség és küldetés: Bencések Magyarországon” címmel Budapesten és Piliscsabán a Magyar Bencés Kongregáció, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola és Pázmány Péter Katolikus Egyetem közös szervezésében tartott rendtörténeti konferencián 2010. október 19-20.

– Bandi István: *Az „egyházi vonal” hivatásosai és fürkészei a politikai rendőrségen*. Pécsi Egyháztörténeti Intézet-ÁBTL közös rendezésében megtartott „Megfigyelők és megfigyelték a titkosszolgálati iratok hasznosíthatósága társadalomtörténeti nézőpontból” című nemzetközi konferencián 2008. október 6-8.

– Bandi István: *Titkosszolgálati módszertani kérdések 1945-től 1990-ig terjedő időszakban* előadássorozat a PPKE BTK Szent Vince Szakkollégiumában, 2007/2008 II. félév:

– Bandi István: *„Fuller Franz” esete az Állambiztonsággal „A lazaristák története Magyarországon”* címmel Piliscsabán a PPKE BTK és a Lazarista Magyar Rendtartomány rendezésében megtartott rendtörténeti konferencián 2007. október 16-17:

Publikációk

Könyvrész, fejezet

Domiciliu Obligatoriu (D.O.), vagyis kitelepítések, kényszerlakhelyre telepítések Romániában 1949–1951. (Társszerző: Bank Barbara). In Hantó Zsuzsa: *Kitiltott családok*. Budapest, Magyar Ház, 2009. 224–245.

Tanulmányok önálló kiadványokban

„A remény árnyékában”. Adalékok a budapesti bencés iskolák történetéhez az újraindulástól az államosításig In Episcopus, archiabbas benedictinus, historicus ecclesiae. Tanulmányok Várszegi Asztrik 70. születésnapjára. Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, 2016. 141–152.

„Fuller Franz” esete az állambiztonsággal. In *„Evangelizare pauperibus misit me!” Lazaristák Magyarországon*. Szerkesztette: Csíky Balázs, Illés Attila. Budapest – Piliscsaba, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség – Historia Ecclesiastica Hungariae Alapítvány, 2016. 157–198.

Egyház és társadalom viszonyának koercitív változásai a második világháború végétől az ötvenes évek kezdetéig benedekrendi életképek tükrében. In *Az egyház társadalma - a társadalom egyháza. Egyház és társadalom Közép- és Kelet-Európában a 20. században*.

Szerkesztette: Bánkuti Gábor, Nagy Mihály Zoltán. Pécs: Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, 2015. (Seria Historiae Dioecesis Quinqueecclesiensis) 191–216.

A magyar hírszerzés kísérletei a katolikus egyház vezetőinek befolyásolására a 60-as, 70-es évek fordulóján. In *Az egyház hatalma - a hatalom egyháza. A közép-kelet-európai egyházi vezetők felfogása az állam és az egyház kapcsolatáról 1945 és 1989 között.* Szerkesztette: Nagy Mihály Zoltán, Zombori István. Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége, 2015. 47–60.

„Gyerekek ellen nincs osztályharc”. Állambiztonsági eljárások az egyházi iskolák diákjai ellen 1950–70 között. In *Állam és egyház kapcsolata Kelet-Közép-Európában. Intézmények és módszerek.* Szerkesztette: Nagy Mihály Zoltán, Zombori István. Budapest: METEM, 2014. 121–137.

„A mi történetünk” – bencés diákok meghurcolása az 1950-es évek elején. In *Collectanea Sancti Martini. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője.* Szerkesztette: Dénesi Tamás, Dejsics Konrád. Pannonhalma, Bencés Kiadó, 2013. 132–180.

Hétköznapiak a foncsorüveg mögött – állambiztonsági eszközök hatása a bencés közösség mindennapjaira. In *Örökség és küldetés. Bencések Magyarországon. 2.* Szerkesztette: Illés Pál Attila, Juhász-Laczik Albin. Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége, 2012. 575–586. (Művelődéstörténeti Műhely. Rendtörténeti konferenciák, 7/2.)

Adalékok a Pápai Magyar Intézet történetéhez, állambiztonsági módszertani megközelítésben. In *Csapdában: Tanulmányok a katolikus egyház történetéből, 1945-89.* Szerkesztette: Gyarmati György, Bánkuti Gábor, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2010. 189–205.

Modus resistendi. A katolikus egyházi társadalom helyzetstratégiái a felekezeti iskolák államosításának hatására. In *A Lénárd Ödön Közhasznú Alapítvány Évkönyve 2008, Az egyházi iskolák államosítása Magyarországon 1948.* Budapest, Új Ember Kiadó, 171–184.

A „Claudius”-ügy: a bizalmas nyomozás során kreált valóság ellentmondásai. In *Magyar Katolikus Egyház, 1956. A Lénárd Ödön Közhasznú Alapítvány évkönyve 2007.* Szerkesztette: Szabó Csaba. Budapest, Új Ember Kiadó, 2007. 179–206.
Tanulmányok, közlemények folyóiratokban

Memento 1945-1947. Adalékok a magyar-román határszakasz második világháború utáni történetéhez. Levéltári Közlemények, Különszám: 1945 – *Korszakhatár?* 311–330.

A titkos figyelés. Adalékok az állambiztonsági módszertan tárgyköréhez. *Vigilia*, 2008/3. 224–229.

Adalékok a Pápai Magyar Intézet történetéhez, állambiztonsági módszertani megközelítésben. *Egyháztörténeti Szemle*, 2007/1. 174–188.

Magyarországon megjelent idegen nyelvű munka

Dimiciliu Obligatoriu (D.O.), or Relocations, Moving to Compulsory Residence in Romania 1949-1951. (Co-author: Bank, Barbara). In Hantó, Zsuzsa: *Banished Families*. Budapest, Magyar Menedék Könyvesház Kiadó, 2011. 255–290.

Külföldön megjelent idegen nyelvű munka

Încercarea de destructurare a Bisericii Romano-Catolice – un pas în procesul comunizării Ungariei postbelice. In *Stalinizare și destalinizare*. București, Evoluții instituționale și impact social – Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, 2015. 338–346.

Recenzió

„*A Duna hullámain*”. Beszámoló Dr. Laura Stancu, az ACNSAS igazgatója 2014. március 27-én Bukarestben elhangzott előadásáról. *Betekintő*, 2014/2. http://www.betekinto.hu/2014_2_bandi

Alkalmazási lehetőségek az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának digitális kiadványával kapcsolatban. *Levéltári Szemle*, 2008/2. 79–83.

Fordítás

Tăranu, Liviu: A Securitate szervezettörténeti változásai, 1948–1989. *Betekintő*, 2016/2. http://www.betekinto.hu/2016_2_bandi

Cristina Petrescu – Dragoș Petrescu: A vitatott forradalom, Az 1989. december 16–22-i román forradalom. *Betekintő*, 2015/1. http://www.betekinto.hu/2005_1_bandi

Szakértői munka:

Hitvallók és ügynökök, dokumentumfilm, Petényi Katalin és Kabay Barna rendezésében, 2008-2009.

Szigorúan ellenőrzött életek, dokumentumfilm romániai magyar történelmi egyházakról, Petényi Katalin és Kabay Barna rendezésében. 2011-2012.